

Lovforslag nr. L 204. Fremsat den 11. maj 1983 af socialministeren

Forslag

til

Lov om ændring af lov for Færøerne om offentlig forsorg

§ 1

I lov for Færøerne om offentlig forsorg, jfr. lovbekendtgørelse nr. 131 af 29. marts 1977, som ændret ved lov nr. 541 af 31. oktober 1977, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 1, udgår »og 3«.
2. I § 2 ophæves stk. 2. Stk. 3 bliver herefter stk. 2.
3. I § 2, stk. 3, der bliver stk. 2, udgår »i henhold til foranstående bestemmelser«.
4. § 7 ophæves.
5. I § 8, stk. 1, nr. 2, ændres »§ 9« til: »§ 9 eller § 13«.
6. I § 8, stk. 1, nr. 3, ændres »§ 17« til: »§ 19«.
7. Kap. III. § 9 – § 22 affattes således:

»Kapitel III
Kontanthjælp
Forbigående hjælp

§ 9. Når en person på grund af sygdom, svangerskab og fødsel eller ophør af samlivet med ægtefællen i en begrænset tid er afskåret fra at skaffe det fornødne til sit eget eller familiens underhold, og udgifterne hertil ikke dækkes gennem dagpenge eller pensionsydelse, kan der ydes en sådan hjælp af det offentlige, at det modvirkes, at pågældendes og

familiens hidtidige levevilkår i væsentlig grad forringes.

Stk. 2. Som hjælp til underhold i henhold til stk. 1 kan i almindelighed højst udbetales et beløb svarende til folkepensionens grundbeløb med et tillæg for hvert barn svarende til børnetillægget efter lov for Færøerne om folkepension. Ved hjælpens udmåling må der i øvrigt dels tages hensyn til sådanne faste udgifter, som i betragtning af de hidtidige levevilkår skønnes rimelige, dels lægges vægt på de fremtidige levevilkår, der kan blive en følge af den ændring, der er sket i pågældendes eller familiens situation. Den samlede hjælp kan ikke overstige det beløb, som udbetales personer, der får dagpenge efter højeste sats og ikke har andre indtægter.

Stk. 3. Der kan i trangstiltælde ydes hjælp til personer, der på grund af svigtende arbejdsmuligheder eller andre ændringer i deres forhold, bortset fra de i stk. 1 nævnte, i en begrænset tid er afskåret fra at skaffe det fornødne til deres eget eller familiens underhold. Denne hjælp kan højst udgøre et beløb svarende til 125 pct. af folkepensionen, jfr. § 13, stk. 1, med et tillæg for hvert barn svarende til 125 pct. af børnetillægget efter lov for Færøerne om folkepension. Reglen i stk. 2, 3. pkt., er også gældende for denne hjælp.

Stk. 4. Til personer, hvis forhold er særlig vanskelige på grund af usædvanlig store forsørgerbyrder, kan der undtagelsesvis ydes hjælp ud over det i stk. 2 og 3 angivne beløb.

§ 10. Ydelse af hjælp forudsætter, at såvel den, der søger hjælpen, som ægtefællen i til-

strækkelig grad har udnyttet sine arbejdsmuligheder.

§ 11. Ydelse af hjælp forudsætter, at hverken den, der søger hjælpen, eller ægtefællen er i besiddelse af formue, hvoraf det økonomiske behov kan dækkes. Der kan dog undtagelsesvis ses bort fra besiddelsen af en mindre formue, som bør bevares af hensyn til boligmæssige forhold eller pågældendes og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder.

§ 12. Senest 3 måneder efter hjælpens påbegyndelse skal pågældendes og familiens forhold optages til bedømmelse af, om der er grundlag for at yde andre former for bistand end løbende økonomisk hjælp, herunder rådgivning om afvikling eller nedbringelse af faste udgifter, som pågældende ikke kan forventes at blive i stand til at afholde fremtidigt.

Stk. 2. I øvrigt kan hjælpen fortsætte, så længe det må anses godtgjort, at pågældende på denne måde kan forventes at blive i stand til selv at klare sit og familiens underhold. Hvis hjælpen er begrundet i sygebehandling eller erhvervsmæssige foranstaltninger, er det en betingelse, at lægens eller de sociale myndigheders anvisninger følges.

Varig hjælp

§ 13. Når en person vedvarende har behov for hjælp til sit eget og familiens underhold, som ikke dækkes gennem ydelser efter den sociale pensionslovgivning, kan der ydes en sådan hjælp, at pågældende får rådighed over et beløb af samme størrelse som folkepensionen til en pensionist uden andre indtægter med et tillæg for hvert barn svarende til børnetillægget efter lov for Færøerne om folkepension.

Stk. 2. Hvis en person, der får varig hjælp, har rimeligt begrundede enkeltudgifter, der ikke kan afholdes inden for den grænse, der er angivet i stk. 1, kan der bevilges yderligere hjælp hertil.

Stk. 3. Der kan undtagelsesvis ydes en løbende hjælp til underhold, der overstiger den grænse, der er angivet i stk. 1.

§ 14. Det er en forudsætning for hjælp efter § 13, at såvel den, der søger hjælp, som

ægtefællen kan godtgøre, at der ikke kan anvises arbejde, som de pågældende under hensyn til helbredsmæssige eller øvrige forhold kan påtage sig. Hvis det skønnes, at ægtefællen efter en uddannelse kan yde væsentlige bidrag til familiens underhold, kan der ydes hjælp hertil efter reglerne i § 18 eller lov for Færøerne om invalidepension § 31.

Stk. 2. Ved bedømmelsen af, om der kan ydes hjælp efter § 13, kan der kun ses bort fra besiddelsen af en mindre formue, hvis denne ønskes bevaret til bestemt angivne formål, der under hensyn til pågældendes forhold skønnes rimelige.

Hjælp i særlige tilfælde

§ 15. Under de forhold, der er nævnt i § 9, stk. 1 og 3, kan der særskilt eller i forbindelse med underholdshjælp ydes hjælp til dækning af rimeligt begrundede enkeltudgifter, såfremt pågældendes egen afholdelse af disse udgifter i afgørende grad ville vanskeliggøre pågældendes og familiens økonomiske muligheder for fremtidig at klare sig selv.

Stk. 2. Hvis en person har udgifter til sygebehandling, medicin, tandbehandling eller lignende, der ikke dækkes efter lovgivning for Færøerne om offentlig sygeforsikring eller social ulykkesforsikring, kan der ydes hjælp hertil, såfremt pågældende ikke selv har midler til at afholde udgifterne.

§ 16. Der kan ydes hjælp til opdragelse, underhold, kur og pleje for åndssvage og andre særlig svagtbegavede, epileptikere, vanføre, talelidende, svært læsesvage (ordblinde), blinde og svagsynede, døve og tungehøre, for så vidt de skal undergives behandling på statsinstitution eller en statsanerkendt institution eller af sådanne institutioner anbringes under vedvarende tilsyn i kontrolleret familiepleje.

Stk. 1 A. Socialministeren kan efter forhandling med landsstyret fastsætte nærmere regler om udøvelsen af den i stk. 1 nævnte forsorg. Ved udøvelsen af forsorgen for åndssvage og dermed ligestillede finder bestemmelserne i §§ 9-13 i lov nr. 192 af 5. juni 1959 om forsorgen for åndssvage og andre særlig svagtbegavede, som senest ændret ved lov nr. 619 af 20. december 1972 (ophævelse af åndsvageforsorgens centralnævn og æn-

dret klageadgang), tilsvarende anvendelse på Færøerne.

Stk. 2. Om betaling for denne hjælp gælder følgende:

- 1) For personer over 60 år, der er under forsorg, gælder de regler, der er fastsat i lov for Færøerne om folkepension for pensionister på alderdomshjem og plejehjem, om udbetaling af beløb til personlige fornødenheder og om indbetaling af egne indtægter. Indbetalingen kan dog ikke overstige et af socialministeren fastsat beløb. Ved fastsættelsen af dette beløb skal der tages hensyn til statens gennemsnitlige udgift ved forsørgelsen. Disse regler kommer til anvendelse efter udløbet af den 6. måned efter indlæggelsesmåneden, og ved gentagne ophold under forsorg anvendes reglerne først, når den samlede opholdstid ud over indlæggelsesmånederne er 6 måneder regnet fra 1½ år forud for indlæggelsen.
- 2) For personer under 60 år, der er under forsorg, fastsætter socialministeren regler om, i hvilket tilfælde personer, der oppebærer en ikke uvæsentlig lønindtægt, medens de er under forsorg, skal betale for forsorgen.

§ 17. Personer, der i hjemmet forsørger et barn med en fysisk eller psykisk lidelse, som medfører særlige udgifter ved forsørgelsen, har ret til at få dækket sådanne nødvendige merudgifter, såfremt de ikke kan dækkes gennem særforsorgens hjælpeforanstaltninger. Hjælpen er betinget af, at lægelige anvisninger med hensyn til barnets pasning m.v. følges.

§ 18. Når forholdene taler derfor, kan der ydes mindre beløb til hjælp til anskaffelse af arbejdsredskaber.

Stk. 2. Der kan endvidere ydes hjælp til oplæring eller anden uddannelse, hjælp til påbegyndelse af selvstændig virksomhed eller anden hjælp til opnåelse af beskæftigelse:

- 1) hvis den pågældendes erhvervsevne er nedsat og skønnes at kunne bedres betydeligt ved, at der ydes hjælp, eller
- 2) hvis man skønner ved hjælpen at kunne undgå en væsentlig og ikke blot forbigående begrænsning i pågældendes er-

hvervsevne eller mulighed for at opnå erhverv.

§ 19. Der kan ydes en person rejsehjælp, såfremt der på det sted, hvortil han ønsker at rejse, er sikret ham arbejde af mere vedvarende karakter, eller hans familie har fast bopæl dér, og forbindelsen mellem ham og familien ikke er afbrudt.

Stk. 2. Ydes rejsehjælp af økonomisk eller anden art, uden at betingelserne i stk. 1 er opfyldt, påhviler det den kommune, der har ydet hjælpen, i 2 år efter flytningen at udrede al fornøden hjælp i henhold til denne lov uden refusion i henhold til bestemmelserne i § 40.

Stk. 3. Til en person, som er flyttet til Færøerne fra en kommune i den øvrige del af riget, kan hjælp til hjemrejse ydes uanset bestemmelsen i stk. 1.

§ 20. Når der er sikret en person en stilling i udlandet, ved hvilken han skønnes at kunne forsørge sig selv og sin familie, eller når slægtninge vil tage sig af ham, eller det drejer sig om efter forsørgerens ønske at hjælpe hans familie til at rejse til ham i udlandet, og han dér er i stand til at forsørge familien, eller når i øvrigt særlige omstændigheder taler derfor, kan der efter indstilling fra kommunalbestyrelsen, og efter at der er indhentet en erklæring fra sysselmanden, i Thorshavn landfogeden (politimesteren), ydes hjælp til udvandring.

§ 21. Til en person med dansk indfødsret, bosat på Færøerne, kan der, når pågældende uden for Færøerne kommer i trang og omstændighederne i øvrigt taler derfor, undtagelsesvis ydes hjælp til hans hjemrejse til Færøerne eller til hans forsørgelse uden for Færøerne.

Stk. 2. Til en person med dansk indfødsret, der er bosat på Færøerne, og som forliser på færøsk kyst eller efter forlis indbringes til færøsk havn, kan der uanset trang ydes fri hjemrejse med kostpenge samt nødvendig beklædning.

§ 22. Hvis en person, der søger hjælp efter bestemmelserne i dette kapitel ikke skønnes i stand til ved rådgivning at administrere kontante beløb, kan der undtagelsesvis træffes

bestemmelse om, på hvilken måde hjælpen skal komme den pågældende til gode«.

8. I § 23 ændres »§ 33, stk. 2 og 3« til: »§ 33, stk. 1, 2 og 3«.

9. § 24 affattes således:

»§ 24. Hjælpen skal tilbagebetales,

- 1) når en person har undladt at give oplysninger som krævet i § 23 eller i øvrigt mod bedre vidende uberettiget har modtaget ydelser efter denne lov,
- 2) i det omfang, der ydes kontanthjælp til dækning af den del af terminsudgiften vedrørende fast ejendom, der hidrører fra afdrag.

Stk. 2. Hjælpen kan kræves tilbagebetalt,

- 1) når en person ved uordentlig livsførelse, uforsvarlig økonomi, ved urimelig opgivelse af en stilling eller ved uden rimelig grund at have undladt at påtage sig arbejde selv er skyld i, at der må ydes ham hjælp,
- 2) når en person unddrager sig sin forsørgelsespligt over for sin ægtefælle eller over for børn,
- 3) når der på det tidspunkt, da hjælpen søges, foreligger forhold, der viser, at pågældende i løbet af kortere tid vil være i stand til at tilbagebetale hjælpen,
- 4) når en person, der har modtaget hjælp, senere får udbetalt en erstatning, et underholdsbidrag eller lignende, der dækker samme tidsrum og samme formål som den udbetalte hjælp.

Stk. 3. I forhold til en eventuel forsørger, herunder samlevende ægtefælle, træffes der særskilt beslutning om, hvorvidt hjælpen vil være at betragte som tilbagebetalingspligtig for denne.

Stk. 4. Når der ydes hjælp med tilbagebetalingspligt efter stk. 2, nr. 1-3, skal pågældende gøres bekendt med tilbagebetalingspligten ved hjælpens påbegyndelse.

Stk. 5. Tilbagebetalingskravet efter stk. 1, nr. 2, sikres ved, at der tinglyses (tinglæses) meddelelse herom som hæftelse på den faste ejendom med oprykkende prioritet efter foranstående hæftelser eller ved tinglysning (tinglæsning) af skadeløsbrev«.

10. § 25 affattes således:

»§ 25. Tilbagebetalingskravet efter § 24 kan kun gøres gældende, når det skønnes, at vedkommende har evne til at udrede beløbet uden selv at komme til at mangle, hvad der må anses for rimeligt til eget underhold eller til opfyldelse af en ham påhvilende forsørgelsespligt. Adgangen til at gøre kravet gældende i den understøttedes dødsbo er betinget af, at der efter vedkommende skifterets skøn ikke derved berøves personer, over for hvilke der påhvilede ham fuld forsørgelsespligt, det rimelige til underhold.

Stk. 2. Tilbagebetalingskravet kan gennemføres ved betaling pålagt ved særlig resolution, dog kun for hjælp ydet inden for de sidste 5 år, og den således fastsatte betaling kan ligeledes kun inddrives, for så vidt hjælpen er ydet inden for dette tidsrum. Betalingen kan først pålægges fra resolutionens dato, og dens størrelse kan til enhver tid ændres.

Stk. 3. Den i stk. 2 nævnte betaling kan inddrives ved udpantning efter reglerne i lov for Færøerne om rettens pleje og kan endvidere kræves tilbageholdt i den bidragspligtiges arbejds løn m.v. efter reglerne om inddrivelse af personlige skatter«.

11. § 26 affattes således:

»§ 26. Når en person ikke i det sidste halve år har modtaget hjælp med tilbagebetalingspligt, og der ikke for ham forskudsvis er udlagt bidrag, kan tidligere ydet hjælp eftergives ham, såfremt det skønnes, at han nu vil kunne klare sig selv og opfylde sine forsørgerpligter uden hjælp fra det offentlige, men at han ikke har evne til at tilbagebetale hjælpen uden at komme til at mangle det fornødne til eget underhold eller til opfyldelse af sine forsørgerpligter.

Stk. 2. Har en person ikke i de sidst forløbne 5 år modtaget hjælp med tilbagebetalingspligt, og der ikke forskudsvis er udlagt bidrag vedrørende denne periode, eftergives tidligere ydet hjælp på begæring, hvis de øvrige betingelser efter stk. 1 er opfyldt«.

12. § 32, stk. 1, affattes således:

»§ 32. Landsstyret kan godkende institutioner, på hvilke der kan optages personer, der søger hjælp i henhold til denne lov eller er berettiget til ydelser i henhold til anden sociallovgivning for Færøerne, samt fastsætte

bestemmelser om sådanne institutioners drift m.v.«.

13. I § 32, stk. 2, § 34, stk. 1, og § 40, nr. 3, ændres »§ 14« til: »§ 16«.

14. I § 32 A, stk. 2, ændres »invalid- og folkepensionister« til: »personer«.

15. § 33 affattes således:

»§ 33. For kommuner med mindre end 2.000 indbyggere træffes afgørelser efter denne lov af landsstyrets socialforvaltning.

Stk. 2. For kommuner med mindst 2.000 indbyggere træffes afgørelser om ydelse af hjælp efter § 13, stk. 1 og 2, af vedkommende kommunalbestyrelse eller af et af denne nedsat socialt udvalg, medens andre afgørelser træffes af landsstyrets socialforvaltning.

Stk. 3. Landsstyret kan efter indhentet udtalelse fra vedkommende kommunalbestyrelse for bestemte kommuner og bestemte arter af ydelser fastsætte afvigelser fra reglerne i stk. 1 og stk. 2.

Stk. 4. Afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen eller det sociale udvalg kan indbringes for landsstyrets socialforvaltning, og afgørelser truffet af landsstyrets socialforvaltning kan indbringes for landsstyret. Klagen skal indgives inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. Vedkommende ankeinstans kan se bort fra overskri-

delse af klagefristen, når der er særlig grund hertil«.

16. Efter § 33 indsættes:

»§ 33 A. Rigsombudsmanden kan efter forhandling med landsstyret træffe bestemmelse om hjemsendelse til den øvrige del af riget af en person, der falder det offentlige til byrde, og som ikke har haft 5 års ophold på Færøerne.

Stk. 2. Spørgsmålet om hvorvidt en fremmed statsborger skal hjemsendes, jfr. § 1, stk. 4, afgøres af rigsombudsmanden efter forhandling med landsstyret.

Stk. 3. Afgørelser i henhold til stk. 1 og 2 kan indbringes for socialministeren inden en uge efter, at meddelelse om afgørelsen er modtaget. Klagen indgives til rigsombudsmanden«.

17. I § 40, nr. 2, ændres »§§ 9, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 22 og 33, stk. 5« til: »§§ 9, 13, 15, 18, 19, 20, 21 og 33 A«.

18. § 40, nr. 4, ophæves og nr. 5-7 bliver herefter nr. 4-6.

19. I § 40, nr. 5, der bliver nr. 4, ændres »§ 14 A« til: »§ 17«, og »§ 15« udgår.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 1983.

Bemærkninger til lovforslaget

I. Almindelige bemærkninger

Siden gennemførelsen af lov nr. 56 af 15. marts 1967 for Færøerne om offentlig forsorg med senere ændringer er den danske lov om offentlig forsorg og lov om børneforsorg afløst af lov om social bistand, der trådte i kraft den 1. april 1976.

Det foreliggende lovforslag tilsigter på visse punkter at bringe reglerne for Færøerne i overensstemmelse med reglerne for det øvrige rige, idet den færøske opdeling i en forsorgslov og en børneforsorgslov dog bevares, jfr. det samtidig fremsatte forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om børneforsorg.

Ændringerne i den færøske forsorgslov vedrører især kapitlet om forsørgelsesmåden, der foreslås ændret, således at mulighederne for kontante ydelser i et vist omfang bringes i overensstemmelse med reglerne herom i den danske bistandslov.

De samlede årlige merudgifter ved forslaget anslås til 6,0 mill. kr. fordelt med 1,1 mill. kr. til staten og 4,9 mill. kr. til landsstyret.

De administrative konsekvenser af forslaget anslås at medføre årlige merudgifter for Almannastovans vedkommende på 0,4 mill. kr., herunder ansættelse af 3 yderligere medarbejdere. For de færøske kommuner anslås forslaget at medføre administrative merudgifter på 200.000 – 300.000 kr.

Lagtinget har vedtaget at anbefale regeringen at forelægge folketinget forslaget.

II. Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til nr. 1 og 3

Ændringerne er redaktionelle.

Til nr. 2 og 4

Bestemmelserne foreslås ophævet, idet der efter lov om børns retsstilling ikke længere gælder særlige regler om en faders pligt til at forsørge et barn uden for ægteskab.

Til nr. 5 og 6

Ændringerne er redaktionelle.

Til nr. 7

Kapitlet foreslås ændret således, at den gældende lovs opdeling af mulighederne for at yde kontanthjælp, der tager udgangspunkt i årsagerne til behovet for hjælp, afløses af bestemmelser svarende til den danske bistandslovs regler om kontanthjælp, der tager udgangspunkt i behovet for hjælpen.

Niveauet for den forbigående hjælp gøres dog efter forslag fra færøsk side afhængig af, om ændringerne i ansøgerens forhold skyldes sygdom, svangerskab og fødsel og ophør af samlivet med ægtefællen, eller svigtende arbejdsmuligheder og andre ændringer.

På grundlag heraf foreslås kapitlet opdelt i 3 underafsnit: Forbigående hjælp, varig hjælp og hjælp i særlige tilfælde.

Efter forslaget til § 9, stk. 1, er det en forudsætning for forbigående hjælp efter denne bestemmelse, at den, der søger hjælpen, har været udsat for *ændringer* i sine forhold i form af sygdom, svangerskab og fødsel eller ophør af samlivet med ægtefællen, der bevirker, at den pågældende i en begrænset tid er afskåret fra at skaffe det fornødne til sit eget eller familiens underhold.

Efter forslaget til § 9, stk. 2, udmåles hjælpen i disse tilfælde med et beløb svarende til folkepensionens grundbeløb med et tillæg for hvert barn svarende til børnetillægget efter folkepensionsloven. Herudover ydes der hjælp til rimelige faste udgifter.

Ved vurderingen af, hvilke udgifter der kan betragtes som rimelige, tages der udgangspunkt i familiens hidtidige levevilkår, d.v.s. at der som udgangspunkt kan ydes hjælp til de udgifter, som pågældende kunne have afholdt, hvis der ikke var indtrådt en ændring i forholdene. Ved hjælpens udmåling skal der dog samtidig lægges vægt på de fremtidige levevilkår, således at der i almindelighed ikke ydes hjælp til udgifter, som den pågældende ikke i fremtiden selv vil være i stand til at afholde.

Efter forslaget til § 9, stk. 3, kan der i trangstilfælde ydes hjælp til personer, der på grund af

svigtende arbejdsmuligheder eller andre ændringer i deres forhold – bortset fra de i stk. 1 nævnte ændringer – i en begrænset tid er afskåret fra at skaffe det fornødne til deres eget eller familiens underhold. Hjælpen kan i disse tilfælde højst udgøre et beløb svarende til 125 pct. af folkepensionen. Samtidig ydes der et tillæg for hvert barn svarende til 125 pct. af børnetillægget efter folkepensionsloven.

I overensstemmelse med den ændring af den danske bistandslovs § 37, der trådte i kraft den 1. januar 1981, foreslås hjælpen efter § 9, stk. 2 og 3, begrænset således at den samlede hjælp – d.v.s. hjælpen sammenlagt med andre indtægter – ikke kan overstige det beløb, der udbetales personer, der får dagpenge efter højeste sats og ikke har andre indtægter. Under forudsætning af, at begge ægtefæller har eller har haft tilknytning til arbejdsmarkedet, kan der således højst udbetales et beløb svarende til 2 gange højeste nettodagpengesats til et ægtepar.

Efter forslaget til § 9, stk. 4, kan der dog undtagesvis ydes hjælp ud over nettodagpengesatsen til personer, hvis forhold er særligt vanskelige på grund af usædvanlig store forsørgerbyrder.

Såvel ansøgerens egne som ægtefællens indtægter fradrages altid fuldt ud i den højst mulige hjælp, således som denne er beregnet efter bestemmelsens stk. 2–4. Børns indtægter fradrages højst med et beløb svarende til, hvad der kan ydes til barnets forsørgelse.

Efter forslaget til § 10 er det en forudsætning for hjælp efter § 9, at såvel ansøgeren selv som ægtefællen i tilstrækkelig grad har udnyttet sine arbejdsmuligheder. Bestemmelsen svarer til sidste punktum i den gældende lovs § 9, stk. 1. Arbejdsbetingelsen i denne bestemmelse kan f.eks. anses for opfyldt i følgende tilfælde:

- 1) når pågældende ikke kan opnå fuld beskæftigelse på sædvanlige lønvilkår,
- 2) når det er attesteret af en læge, at pågældende er uarbejdsdygtig på grund af sygdom, eller at en fortsættelse af det hidtidige arbejde vil medføre risiko for forringelse af pågældendes helbred,
- 3) når pågældende ikke kan påtage sig indtægtsgivende arbejde af hensyn til en uddannelse eller omskoling, der er påbegyndt eller fortsat efter tilskyndelse fra de sociale myndigheder,
- 4) når en enlig forsørger ikke kan påtage sig indtægtsgivende arbejde på grund af pasning af børn, og der ikke kan anvises anden pasningsmulighed.

I forslaget til § 11 fastslås det, at der kun undtagesvis kan ydes hjælp til personer, der har formue. Efter forslaget til § 12 skal der, når der ydes forbigående hjælp efter § 9, ske en opfølgning med henblik på at bringe den pågældende ud over de vanskeligheder, der er årsag til, at der må ydes hjælp. Det fastslås samtidig, at hjælpen kan fortsætte, så længe det må anses for godtgjort, at pågældende kan forventes at blive i stand til at klare sig selv.

Varig hjælp

Efter forslaget til § 13 indføres der adgang til at yde en varig hjælp på samme niveau som folkepensionen til personer, som har et vedvarende behov for hjælp til eget og familiens underhold, der ikke dækkes gennem ydelser efter den sociale pensionslovgivning.

Bestemmelsen forudsættes anvendt i tilfælde, hvor det ikke i en periode med hjælp efter § 9 og anden støttende indsats har været muligt at sætte den pågældende i stand til at klare sig selv.

Hjælpen ydes således, at pågældende får rådighed over et beløb af samme størrelse som folkepensionen til en pensionist uden andre indtægter. Det vil sige, at der ved udmålingen af hjælpen skal tages hensyn til den skat, som en folkepensionist uden andre indtægter skal betale, ligesom der skal tages hensyn til såvel ansøgerens egne som ægtefællens indtægter.

Efter forslaget til § 13, stk. 2, kan der ydes et supplement til rimeligt begrundede enkeltudgifter, og efter forslaget til § 13, stk. 3, kan der undtagesvis ydes en løbende hjælp, der overstiger grænsen i bestemmelsens stk. 1.

I forslaget til § 14 fastslås det, at det – som når der ydes forbigående hjælp efter § 9 – er en betingelse, at såvel ansøgerens som ægtefællens arbejdsmuligheder er udnyttet, evt. ved revalidering af ægtefællen. Der kan kun under særlige omstændigheder ydes varig hjælp til personer, der har formue.

Hjælp i særlige tilfælde

Efter forslaget til § 15, stk. 1, vil hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter også kunne ydes til familier med normale arbejdsindtægter, under forudsætning af, at familiens forhold iøvrigt har været ude for en ændring, jfr. § 9.

Som eksempel på bestemmelsens anvendelsesområde kan nævnes sanering af en families økonomi med henblik på at bringe truende gældsposter ud

af verden, og hjælp til begravelsesudgifter. Hjælp i tilfælde af krigsmæssige begivenheder, jfr. den gældende lovs § 21 vil ligeledes kunne ydes efter forslaget til § 15.

Efter forslaget til § 15, stk. 2, kan der ydes hjælp til sygebehandling m.v., når udgifterne hertil vil bringe et i øvrigt rimeligt budget ud af balance.

Forslagene til § 16, § 17, § 18, § 19, § 20 og § 21 svarer til den gældende lovs § 14, § 14 A, § 16, § 17, § 18 og § 19, idet eventuelle ændringer af reglerne om særforsorg behandles i et særligt udvalg.

Hjælpen efter kap. III ydes som udgangspunkt i form af kontanthjælp. Efter forslaget til § 22 indføres der adgang til undtagelsesvis at yde hjælpen som naturalhjælp. Bestemmelsen, som svarer til § 49 i den danske bistandslov, tjener til beskyttelse af modtagerne af kontanthjælp, idet det slås fast, at naturalhjælp kun kan ydes, i tilfælde hvor den pågældende ikke skønnes i stand til ved rådgivning at administrere kontante beløb.

Til nr. 8

Ændringen er redaktionel.

Til nr. 9

I forslaget til § 24, stk. 1, fastslås det, i hvilke tilfælde der gælder en ubetinget pligt til tilbagebetaling af kontanthjælp. Forslaget til § 24, stk. 1, nr. 1, svarer til den gældende lovs § 24, stk. 1, nr. 1, med den ændring, at tilbagebetalingspligten gøres obligatorisk i svingtilfælde. I overensstemmelse med den ændring af den danske bistandslov, der trådte i kraft den 1. januar 1981, foreslås der i § 24, stk. 1, nr. 2, indført en ubetinget tilbagebetalingspligt af kontanthjælp, der ydes til dækning af den del af terminsudgifterne, der hidrører fra afdrag.

Forslaget til § 24, stk. 2, nr. 1-3, svarer til den gældende lovs § 24, stk. 1, nr. 2-4.

Forslaget til § 24, stk. 2, nr. 4, svarer delvis til den gældende lovs § 26, dog således at adgangen til at kræve tilbagebetaling for at undgå »dobbeltforsørgelse« udvides noget.

Forslaget til § 24, stk. 3, og stk. 4, svarer til den gældende lovs § 24, stk. 2, og stk. 3.

Efter forslaget til § 24, stk. 5, gives der adgang til at sikre krav om tilbagebetaling efter § 24, stk.

1, nr. 2, ved tinglysning på den faste ejendom. Forslaget er i overensstemmelse med den ændring af den danske bistandslovs § 25, stk. 2, der trådte i kraft den 1. januar 1981.

Til nr. 10 og 11

Forslagene til § 25 og § 26 svarer til den gældende lovs § 24, stk. 4 og 5, og § 25, dog således at den i disse bestemmelser fastsatte 3-årige forældelsesfrist udvides til 5 år. Forslaget er i overensstemmelse med den ændring af den danske bistandslovs § 27, der trådte i kraft den 1. januar 1981.

Til nr. 12

§ 32, stk. 1, foreslås ændret således, at institutioner godkendes af landsstyret, der også fastsætter bestemmelser om institutioners drift. Bestemmelsen bringes hermed i overensstemmelse med § 34, stk. 4, i lov om invalidepension.

Bestemmelsen omfatter også beskyttede boliger.

Til nr. 13

Ændringerne er redaktionelle.

Til nr. 14

Bestemmelsen foreslås ændret således, at hjemmehjælp ikke længere forbeholdes pensionister.

Til nr. 15 og 16

Den gældende lovs § 33 foreslås opdelt i to bestemmelser, således at det i forslaget til ny § 33 fastsættes, at alle afgørelser om hjælp som hovedregel træffes af landsstyrets socialforvaltning bortset fra afgørelser om hjælp efter § 13, stk. 1 og 2, der i kommuner med mindst 2.000 indbyggere træffes af kommunalbestyrelsen eller af det sociale udvalg.

Det foreslås endvidere, at der gives landsstyrets socialforvaltning adgang til at fravige denne hovedregel såvel for bestemte arter af ydelser som for bestemte kommuner.

Forslaget til § 33 A svarer til den gældende lovs § 33, stk. 5-7.

Til nr. 17, 18 og 19

Ændringerne er redaktionelle.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

1. I § 2, stk. 1, udgår »og 3«.

§ 2. Enhver mand og kvinde er over for det offentlige forpligtet til at forsørge sin ægtefælle samt sine børn under 18 år, jfr. dog stk. 2 og 3.

2. I § 2 ophæves stk. 2. Stk. 3 bliver herefter stk. 2.

§ 2 ---

Stk. 2. Over for børn født uden for ægteskab har faderen eller den, der i medfør af lov nr. 131 af 7. maj 1937 § 14, stk. 2, er anset som bidragspligtig til et sådant barn, ikke forsørgelsespligt, medmindre han i henhold til lovgivningen om retsforholdet mellem forældre og børn uden for ægteskab har fået barnet udleveret til forsørgelse, eller barnet er frugt af en ved dom fastslået kønsfrihedsforbrydelse. I det sidstnævnte tilfælde påhviler forsørgelsespligten alene faderen eller den bidragspligtige.

3. I § 2, stk. 3, der bliver stk. 2, udgår »i henhold til foranstående bestemmelser«.

§ 2 ---

Stk. 3. Ægtefællers indbyrdes forsørgelsespligt over for det offentlige ophører, såfremt ægteskabet ophæves endeligt. Forsørgelsespligten over for et barn i henhold til foranstående bestemmelser bortfalder ved adoption, ved at det indgår ægteskab, eller i tilfælde af en datters svangerskab fra det tidspunkt, da der skønnes at være 8 uger til fødslen.

4. § 7 ophæves.

§ 7. En fader eller en bidragspligtig til et

uden for ægteskab født barn, der ikke har forsørgelsespligt over for barnet efter reglerne i § 2, stk. 2, er, såfremt barnet falder det offentlige til byrde, alene forpligtet over for det offentlige i overensstemmelse med reglerne i § 6.

5. I § 8, stk. 1, nr. 2, ændres »§ 9« til: »§ 9 eller § 13«.

§ 8 ---

2) En person, som modtager hjælp i henhold til § 9, og som inden for de sidste 3 måneder under ophold i en anden kommune har fået hjælp dér efter nævnte bestemmelse, har forsørgelsessted i sidstnævnte kommune, indtil der er forløbet 3 måneder efter, at der senest er ydet ham sådan hjælp i den kommune, han er flyttet til.

6. I § 8, stk. 1, nr. 3, ændres »§ 17« til: »§ 19«.

§ 8 ---

3) En person, der i den kommune, hvor han tidligere har haft ophold, har fået hjælp til flytning, uden at betingelserne i § 17 er opfyldt, har i 2 år efter flytningen, eller indtil der er forløbet et tidsrum af 3 måneder, i hvilket der ikke er ydet hjælp, forsørgelsessted i denne kommune.

7. Kap. III. § 9 – § 22 affattes således:

»Kapitel III
Kontanthjælp
Forbigående hjælp

§ 9. Når en person på grund af sygdom, svangerskab og fødsel eller ophør af samlivet med ægtefællen i en begrænset tid er afskåret fra at skaffe det fornødne til sit eget eller

Bilag til f.t.l. vedr. lov for Færøerne om offentlig forsorg

familiens underhold, og udgifterne hertil ikke dækkes gennem dagpenge eller pensionsydelser, kan der ydes en sådan hjælp af det offentlige, at det modvirkes, at pågældendes og familiens hidtidige levevilkår i væsentlig grad forringes.

Stk. 2. Som hjælp til underhold i henhold til stk. 1 kan i almindelighed højst udbetales et beløb svarende til folkepensionens grundbeløb med et tillæg for hvert barn svarende til børnetillægget efter lov for Færøerne om folkepension. Ved hjælpens udmåling må der i øvrigt dels tages hensyn til sådanne faste udgifter, som i betragtning af de hidtidige levevilkår skønnes rimelige, dels lægges vægt på de fremtidige levevilkår, der kan blive en følge af den ændring, der er sket i pågældendes eller familiens situation. Den samlede hjælp kan ikke overstige det beløb, som udbetales personer, der får dagpenge efter højeste sats og ikke har andre indtægter.

Stk. 3. Der kan i trangstiltælde ydes hjælp til personer, der på grund af svigtende arbejdemuligheder eller andre ændringer i deres forhold, bortset fra de i stk. 1 nævnte, i en begrænset tid er afskåret fra at skaffe det fornødne til deres eget eller familiens underhold. Denne hjælp kan højst udgøre et beløb svarende til 125 pct. af folkepensionen, jfr. § 13, stk. 1, med et tillæg for hvert barn svarende til 125 pct. af børnetillægget efter lov for Færøerne om folkepension. Reglen i stk. 2, 3. pkt., er også gældende for denne hjælp.

Stk. 4. Til personer, hvis forhold er særlig vanskelige på grund af usædvanlig store forsørgerbyrder, kan der undtagelsesvis ydes hjælp ud over det i stk. 2 og 3 angivne beløb.

§ 10. Ydelse af hjælp forudsætter, at såvel den, der søger hjælpen, som ægtefællen i tilstrækkelig grad har udnyttet sine arbejdsmuligheder.

§ 11. Ydelse af hjælp forudsætter, at hverken den, der søger hjælpen, eller ægtefællen er i besiddelse af formue, hvoraf det økonomiske behov kan dækkes. Der kan dog undtagelsesvis ses bort fra besiddelsen af en mindre formue, som bør bevares af hensyn til bolig-mæssige forhold eller pågældendes og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder.

§ 12. Senest 3 måneder efter hjælpens påbegyndelse skal pågældendes og familiens forhold optages til bedømmelse af, om der er grundlag for at yde andre former for bistand end løbende økonomisk hjælp, herunder rådgivning om afvikling eller nedbringelse af faste udgifter, som pågældende ikke kan forventes at blive i stand til at afholde fremtidigt.

Stk. 2. I øvrigt kan hjælpen fortsætte, så længe det må anses godtgjort, at pågældende på denne måde kan forventes at blive i stand til selv at klare sit og familiens underhold. Hvis hjælpen er begrundet i sygebehandling eller erhvervs-mæssige foranstaltninger, er det en betingelse, at lægens eller de sociale myndigheders anvisninger følges.

Varig hjælp

§ 13. Når en person vedvarende har behov for hjælp til sit eget og familiens underhold, som ikke dækkes gennem ydelser efter den sociale pensionslovgivning, kan der ydes en sådan hjælp, at pågældende får rådighed over et beløb af samme størrelse som folkepensionen til en pensionist uden andre indtægter med et tillæg for hvert barn svarende til børnetillægget efter lov for Færøerne om folkepension.

Stk. 2. Hvis en person, der får varig hjælp, har rimeligt begrundede enkeltudgifter, der ikke kan afholdes inden for den grænse, der er angivet i stk. 1, kan der bevilges yderligere hjælp hertil.

Stk. 3. Der kan undtagelsesvis ydes en løbende hjælp til underhold, der overstiger den grænse, der er angivet i stk. 1.

§ 14. Det er en forudsætning for hjælp efter § 13, at såvel den, der søger hjælp, som ægtefællen kan godtgøre, at der ikke kan anvises arbejde, som de pågældende under hensyn til helbredsmæssige eller øvrige forhold kan påtage sig. Hvis det skønnes, at ægtefællen efter en uddannelse kan yde væsentlige bidrag til familiens underhold, kan der ydes hjælp hertil efter reglerne i § 18 eller lov for Færøerne om invalidepension § 31.

Stk. 2. Ved bedømmelsen af, om der kan ydes hjælp efter § 13, kan der kun ses bort fra besiddelsen af en mindre formue, hvis denne ønskes bevaret til bestemt angivne for-

mål, der under hensyn til pågældendes forhold skønnes rimelige.

Hjælp i særlige tilfælde

§ 15. Under de forhold, der er nævnt i § 9, stk. 1 og 3, kan der særskilt eller i forbindelse med underholdshjælp ydes hjælp til dækning af rimeligt begrundede enkeltudgifter, såfremt pågældendes egen afholdelse af disse udgifter i afgørende grad ville vanskeliggøre pågældendes og familiens økonomiske muligheder for fremtidig at klare sig selv.

Stk. 2. Hvis en person har udgifter til sygebehandling, medicin, tandbehandling eller lignende, der ikke dækkes efter lovgivning for Færøerne om offentlig sygeforsikring eller social ulykkesforsikring, kan der ydes hjælp hertil, såfremt pågældende ikke selv har midler til at afholde udgifterne.

§ 16. Der kan ydes hjælp til opdragelse, underhold, kur og pleje for åndssvage og andre særlig svagtbegavede, epileptikere, vanføre, talelidende, svært læsesvage (ordblinde), blinde og svagsynede, døve og tungøre, for så vidt de skal undergives behandling på statsinstitution eller en statsanerkendt institution eller af sådanne institutioner anbringes under vedvarende tilsyn i kontrolleret familiepleje.

Stk. 1 A. Socialministeren kan efter forhandling med landsstyret fastsætte nærmere regler om udøvelsen af den i stk. 1 nævnte forsorg. Ved udøvelsen af forsorgen for åndssvage og dermed ligestillede finder bestemmelserne i §§ 9-13 i lov nr. 192 af 5. juni 1959 om forsorgen for åndssvage og andre særlig svagtbegavede, som senest ændret ved lov nr. 619 af 20. december 1972 (ophævelse af åndsvageforsorgens centralnævn og ændret klageadgang), tilsvarende anvendelse på Færøerne.

Stk. 2. Om betaling for denne hjælp gælder følgende:

1) For personer over 60 år, der er under forsorg, gælder de regler, der er fastsat i lov for Færøerne om folkepension for pensionister på alderdomshjem og plejehjem, om udbetaling af beløb til personlige fornødenheder og om indbetaling af egne indtægter. Indbetalingen kan dog ikke overstige et af socialministeren fastsat beløb. Ved fastsættelsen af dette beløb skal

der tages hensyn til statens gennemsnitlige udgift ved forsørgelsen. Disse regler kommer til anvendelse efter udløbet af den 6. måned efter indlæggelsesmåneden, og ved gentagne ophold under forsorg anvendes reglerne først, når den samlede opholdstid ud over indlæggelsesmånederne er 6 måneder regnet fra 1½ år forud for indlæggelsen.

2) For personer under 60 år, der er under forsorg, fastsætter socialministeren regler om, i hvilket tilfælde personer, der oppebærer en ikke uvæsentlig lønindtægt, medens de er under forsorg, skal betale for forsorgen.

§ 17. Personer, der i hjemmet forsørger et barn med en fysisk eller psykisk lidelse, som medfører særlige udgifter ved forsørgelsen, har ret til at få dækket sådanne nødvendige merudgifter, såfremt de ikke kan dækkes gennem særforsorgens hjælpeforanstaltninger. Hjælpen er betinget af, at lægelige anvisninger med hensyn til barnets pasning m.v. følges.

§ 18. Når forholdene taler derfor, kan der ydes mindre beløb til hjælp til anskaffelse af arbejdsredskaber.

Stk. 2. Der kan endvidere ydes hjælp til oplæring eller anden uddannelse, hjælp til påbegyndelse af selvstændig virksomhed eller anden hjælp til opnåelse af beskæftigelse:

1) hvis den pågældendes erhvervssevne er nedsat og skønnes at kunne bedres betydeligt ved, at der ydes hjælp, eller
2) hvis man skønner ved hjælpen at kunne undgå en væsentlig og ikke blot forbigående begrænsning i pågældendes erhvervssevne eller mulighed for at opnå erhverv.

§ 19. Der kan ydes en person rejsehjælp, såfremt der på det sted, hvortil han ønsker at rejse, er sikret ham arbejde af mere vedvarende karakter, eller hans familie har fast bopæl dér, og forbindelsen mellem ham og familien ikke er afbrudt.

Stk. 2. Ydes rejsehjælp af økonomisk eller anden art, uden at betingelserne i stk. 1 er opfyldt, påhviler det den kommune, der har ydet hjælpen, i 2 år efter flytningen at udrede al fornøden hjælp i henhold til denne lov

uden refusion i henhold til bestemmelserne i § 40.

Stk. 3. Til en person, som er flyttet til Færøerne fra en kommune i den øvrige del af riget, kan hjælp til hjemrejse ydes uanset bestemmelsen i stk. 1.

§ 20. Når der er sikret en person en stilling i udlandet, ved hvilken han skønnes at kunne forsørge sig selv og sin familie, eller når slægtninge vil tage sig af ham, eller det drejer sig om efter forsørgerens ønske at hjælpe hans familie til at rejse til ham i udlandet, og han dér er i stand til at forsørge familien, eller når i øvrigt særlige omstændigheder taler derfor, kan der efter indstilling fra kommunalbestyrelsen, og efter at der er indhentet en erklæring fra sysselmanden, i Thorshavn landfogeden (politimesteren), ydes hjælp til udvandring.

§ 21. Til en person med dansk indfødsret, bosat på Færøerne, kan der, når pågældende uden for Færøerne kommer i trang og omstændighederne i øvrigt taler derfor, undtagelsesvis ydes hjælp til hans hjemrejse til Færøerne eller til hans forsørgelse uden for Færøerne.

Stk. 2. Til en person med dansk indfødsret, der er bosat på Færøerne, og som forliser på færøsk kyst eller efter forlis indbringes til færøsk havn, kan der uanset trang ydes fri hjemrejse med kostpenge samt nødvendig beklædning.

§ 22. Hvis en person, der søger hjælp efter bestemmelserne i dette kapitel ikke skønnes i stand til ved rådgivning at administrere konstante beløb, kan der undtagelsesvis træffes bestemmelse om, på hvilken måde hjælpen skal komme den pågældende til gode.

Kapitel III.

Forsørgelsesmåden.

Hjælp i almindelighed.

§ 9. Der kan i trangstilfælde ydes hjælp til underhold i eget hjem, til ophold i privat pleje eller til ophold på en institution, der er godkendt efter denne lov. Der kan normalt ikke ydes hjælp til en arbejdsdygtig person, der har eller kan få fuld beskæftigelse på sædvanlige lønvilkår.

Stk. 2. Hjælpen fastsættes efter et skøn i det enkelte tilfælde. Hjælp til underhold må

normalt ikke overstige, hvad der efter lov for Færøerne om folkepension kunne være ydet i den pågældende periode som grundbeløb og som pensionstillæg, bortset fra det beløb, der svarer til bidrag til sygekassen. Til hjælpen kan ydes et tillæg for hvert barn svarende til børnetillægget efter loven om folkepension.

Stk. 3. Ud over den i stk. 2 nævnte hjælp kan der ydes nødvendig supplerende hjælp i anledning af trang opstået som følge af langvarig sygdom, meget store forsørgerbyrder eller andre omstændigheder, herunder hjælp til betaling af medlemsbidrag til sygekassen.

§ 10. Hjælp efter § 9 kan ikke ydes til personer, der modtager eller opfylder betingelserne for at modtage invalidepension, folkepension, enkepension eller offentlig hjælp, der svarer til fuld forsørgelse, dog at der i ganske særlige tilfælde kan ydes en begrænset tillægshjælp.

Hjælp i særlige tilfælde.

§ 11. Der kan i sygdomstilfælde ydes lægehjælp, og der kan ydes hjælp til medicin, behandling og anden bistand i det omfang, en læge skønner det nødvendigt. Endvidere kan der ydes hjælp til nødvendig tandlægebehandling.

§ 12. Der kan i anledning af fødsel ydes jordemoderhjælp og den i forbindelse hermed stående hjælp til moder og barn.

§ 13. Der kan i sygdomstilfælde eller i anledning af fødsel ydes hjælp til befordring, herunder betaling for lægens eller jordemoderens befordring. Er der indgået overenskomst mellem lægernes og jordemødrenes organisationer og Centralforeningen af Sygekasser på Færøerne om betaling for befordring, sker betalingen efter de i overenskomsterne aftalte satser.

§ 14. Der kan ydes hjælp til opdragelse, underhold, kur og pleje for åndssvage og andre særlig svagtbegavede, epileptikere, vanføre, talelidende, svært læsesvage (ordblinde), blinde og svagsynede, døve og tunghøre, for så vidt de skal undergives behandling på statsinstitution eller en statsanerkendt institution eller af sådanne institutioner anbringes under vedvarende tilsyn i kontrolleret familiepleje.

Stk. 1 A. Socialministeren kan efter forhandling med landsstyret fastsætte nærmere regler om udøvelsen af den i stk. 1 nævnte forsorg. Ved udøvelsen af forsorgen for åndssvage og dermed ligestillede finder be-

stemmelserne i §§ 9–13 i lov nr. 192 af 5. juni 1959 om forsorgen for åndssvage og andre særlig svagtbegavede, som senest ændret ved lov nr. 619 af 20. december 1972 (ophævelse af åndssvageforsorgens centralnævn og ændret klageadgang), tilsvarende anvendelse på Færøerne.

Stk. 2. Om betaling for denne hjælp gælder følgende:

1) For personer over 60 år, der er under forsorg på anden måde, gælder de regler, der er fastsat i lov for Færøerne om folkepension for pensionister på aldersdomshjem, om udbetaling af beløb til personlige fornødenheder og om indbetaling af egne indtægter. Indbetalingen kan dog ikke overstige et af socialministeren fastsat beløb. Ved fastsættelsen af dette beløb skal der tages hensyn til statens gennemsnitlige udgift ved forsørgelsen. Disse regler kommer til anvendelse efter udløbet af den 6. måned efter indlæggelsesmåneden, og ved gentagne ophold under forsorg anvendes reglerne først, når den samlede opholdstid ud over indlæggelsesmånederne er 6 måneder regnet fra 1½ år forud for indlæggelsen.

2) For personer under 60 år, der er under forsorg på anden måde end angivet i nr. 1, fastsætter socialministeren regler om, i hvilket tilfælde personer, der oppebærer en ikke uvæsentlig lønindtægt, medens de er under forsorg, skal betale for forsorgen.

§ 14 A. Personer, der i hjemmet forsørger et barn med en fysisk eller psykisk lidelse, som medfører særlige udgifter ved forsørgelsen, har ret til at få dækket sådanne nødvendige merudgifter, såfremt de ikke kan dækkes gennem sørforsorgens hjælpeforanstaltninger. Hjælpen er betinget af, at lægelige anvisninger med hensyn til barnets pasning m.v. følges.

§ 15. Når en person lider af tuberkulose eller følgerne heraf, kan der til afhjælpning af den pågældendes egen og hans families herved forårsagede trang ydes hjælp til dækning af udgifter, som den pågældende skønnes at ville have afholdt, hvis han ikke var blevet syg, og hjælp, som skønnes nødvendig af hensyn til pågældendes helbredelse og bevarelse af hans og hans families helbred, herunder hjælp til sundere bolig. Det er en betingelse for ydelse af sådan hjælp, at den pågældende retter sig efter vedkommende tuberkuloseinstitutions krav, og at hans husstand lader sig underkaste den kontrol eller behandling, som kræves. Hjælpen, der kan ydes i indtil 2 år, i særlige tilfælde 4 år, er endvidere betinget af, at der er udsigt til hel-

bredelse inden for disse tidsrum. Hjælp til sundere bolig kan dog ydes i indtil 5 år.

Stk. 2. Når en person lider af bornelamelse eller følgerne heraf, og behandling, herunder deltagelse i optræning eller omskoling, skønnes rimelig af hensyn til hans erhvervssevne, finder reglerne i stk. 1 tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Reglerne i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse i andre sygdomstilfælde, når sygdommen har varet i 3 måneder, og den enten skønnes derudover at ville medføre arbejdsudygtighed i en længere periode, eller det dog efter en lægelig bedømmelse skønnes nødvendigt, at pågældende i en sådan periode skånes for arbejde. Hjælpen kan ydes inden for de i stk. 1 angivne tidsrum, og det er en betingelse, at pågældende fuldt ud retter sig efter givne lægelige anvisninger.

§ 16. Når forholdene taler derfor, kan der ydes mindre beløb til hjælp til anskaffelse af arbejdsredskaber.

Stk. 2. Der kan endvidere ydes hjælp til oplæring eller anden uddannelse, hjælp til påbegyndelse af selvstændig virksomhed eller anden hjælp til opnåelse af beskæftigelse:

1) hvis den pågældendes erhvervssevne er nedsat og skønnes at kunne bedres betydeligt ved, at der ydes hjælp, eller

2) hvis man skønner ved hjælpen at kunne undgå en væsentlig og ikke blot forbigående begrænsning i pågældendes erhvervssevne eller mulighed for at opnå erhverv.

§ 17. Der kan ydes en person rejsehjælp, såfremt der på det sted, hvortil han ønsker at rejse, er sikret ham arbejde af mere vedvarende karakter, eller hans familie har fast bopæl dér, og forbindelsen mellem ham og familien ikke er afbrudt.

Stk. 2. Ydes rejsehjælp af økonomisk eller anden art, uden at betingelserne i stk. 1 er opfyldt, påhviler det den kommune, der har ydet hjælpen, i 2 år efter flytningen at udrede al fornøden hjælp i henhold til denne lov uden refusion i henhold til bestemmelserne i § 40.

Stk. 3. Til en person, der er flyttet til Færøerne fra en kommune i den øvrige del af riget, har hjælp til hjemrejse ydes uanset bestemmelsen i stk. 1.

§ 18. Når der er sikret en person en stilling i udlandet, ved hvilken han skønnes at kunne forsørge sig selv og sin familie, eller når slægtninge vil tage sig af ham, eller det drejer sig om efter forsørgerens ønske at hjælpe hans familie til at rejse til ham i udlandet, og han dér er i stand til at forsørge

familien, eller når i øvrigt særlige omstændigheder taler derfor, kan der efter indstilling fra kommunalbestyrelsen, og efter at der er indhentet en erklæring fra sysselmanen, i Thorshavn landfogeden (politimesteren), ydes hjælp til udvandring.

§ 19. Til en person med dansk indfødsret, hjemmehørende på Færøerne, kan der, når pågældende uden for Færøerne kommer i trang og omstændighederne i øvrigt taler derfor, undtagelsesvis ydes hjælp til hans hjemrejse til Færøerne eller til hans forsørgelse uden for Færøerne.

Stk. 2. Til en person med dansk indfødsret, der er hjemmehørende på Færøerne, og som forliser på færøsk kyst eller efter forlis indbringes til færøsk havn, kan der uanset trang ydes fri hjemrejse med kostpenge samt nødvendig beklædning.

§ 20. Såfremt der ikke i en persons bo er tilstrækkelige midler til at dække udgifterne til hans begravelse og han ikke er begravelsesforsikret, kan der ydes hjælp til begravelsesudgifterne, dog i almindelighed højst med det i sygeforsikringslovgivningen fastsatte beløb.

§ 21. Der kan ydes hjælp i anledning af trang, der opstår som følge af ødelæggelse eller rømning af beboelseslejligheder, fabrikanlæg m.v. på grund af krigsmæssige begivenheder. Der vil herunder kunne ydes hjælp til fortsættelse af lejemål af lejlighed eller butik, til afdrag på gæld stiftet til erhvervelse af genstande til pågældendes husførelse eller til erhvervsmæssig brug samt til betaling af underholdsbidrag, der ikke kan udbetales forskudsvis af det offentlige, alt i det omfang, i hvilket det skønnes, at pågældende ville have afholdt disse udgifter, hvis han ikke var blevet ramt af de krigsmæssige begivenheder. Der vil endvidere uanset bestemmelsen i § 17, stk. 1, kunne ydes rejsehjælp til en anden kommune til beboere af ødelagte eller rømmede lejligheder, når de pågældende kan skaffe sig ophold i vedkommende anden kommune.

Stk. 2. Hjælp, der ydes en person, alene fordi han er blevet arbejdsløs som følge af ødelæggelse eller rømning af arbejdspladsen, der er bevirket af en krigsmæssig begivenhed, kan kun udbetales i 3 måneder efter vedkommende begivenheds indtræden.

Hjælp til enker og enlige forsørgere.

§ 22. Til en enke og til en enlig forsør-

ger, der har ét eller flere børn under 18 år hos sig, og som er separeret eller skilt uden forudgående separation, eller hvis samliv med ægtefællen er ophævet på grund af uoverensstemmelse eller på grund af ægtefælens død, kan der i indtil 13 uger efter ophævelsen af samlivet ydes hjælp inden for de i § 15 angivne grænser. Der kan endvidere til den af ægtefællerne, der overtager en mindre erhvervsvirksomhed, som ægtefællerne har drevet sammen, eller som den anden ægtefælle har drevet, i samme tidsrum ydes hjælp til fortsættelse af denne virksomhed. I ganske særlige tilfælde kan hjælp efter disse regler ydes i indtil et halvt år. Til kvinder, der er gravide på tidspunktet for ophævelsen af samlivet, kan hjælpen ydes i indtil et halvt år efter fødslen.

Stk. 2. Til en enke og til en enlig forsørger, der har ét eller flere børn under 18 år hos sig, kan der ydes hjælp til en efter forholdene rimelig uddannelse eller omskoling, som kan forventes bedre at sætte pågældende i stand til at forsørge sig selv og børnene eller at tage sig af deres pleje eller opdragelse. Der kan endvidere ydes hjælp til dækning af særlige merudgifter ved børns pasning, hvis dette er nødvendigt for at opretholde familiens hidtidige levevilkår inden for rimelige grænser.

Stk. 3. Til en enke og til en enlig forsørger, der har ét eller flere børn under 18 år hos sig, kan der ydes hjælp til underhold, når den pågældende på grund af deltagelse i uddannelse eller omskoling, af hensyn til børnenes pasning eller som følge af nedsat erhvervsevne eller manglende erhvervsmuligheder ikke har sædvanligt indtægtsgivende arbejde eller kun kan påtage sig deltidsarbejde. Hjælpen beregnes efter § 9, dog at der kan ses bort fra indtil halvdelen af en arbejdsindtægt.

8. I § 23 ændres »§ 33, stk. 2 og 3« til: »§ 33, stk. 1, 2 og 3«.

§ 23. Den, der modtager hjælp efter denne lov, skal give landsstyrets socialforvaltning eller kommunalbestyrelsen jfr. § 33, stk. 2 og 3, underretning om enhver forandring i sine økonomiske og personlige forhold, som kan formodes at medføre nedsættelse eller bortfald af hjælpen, ligesom enhver kommunalbestyrelse selv skal være opmærksom på, om sådan forandring indtræder, og eventuelt underrette landsstyrets socialforvaltning herom.

9. § 24 affattes således:

»§ 24. Hjælpen skal tilbagebetales,

- 1) når en person har undladt at give oplysninger som krævet i § 23 eller i øvrigt mod bedre vidende uberettiget har modtaget ydelser efter denne lov,
- 2) i det omfang, der ydes kontanthjælp til dækning af den del af terminsudgiften vedrørende fast ejendom, der hidrører fra afdrag.

Stk. 2. Hjælpen kan kræves tilbagebetalt,

- 1) når en person ved uordentlig livsførelse, uforsvarlig økonomi, ved urimelig opgivelse af en stilling eller ved uden rimelig grund at have undladt at påtage sig arbejde selv er skyld i, at der må ydes ham hjælp,
- 2) når en person unddrager sig sin forsørgelsespligt over for sin ægtefælle eller over for børn,
- 3) når der på det tidspunkt, da hjælpen søges, foreligger forhold, der viser, at pågældende i løbet af kortere tid vil være i stand til at tilbagebetale hjælpen,
- 4) når en person, der har modtaget hjælp, senere får udbetalt en erstatning, et underholdsbidrag eller lignende, der dækker samme tidsrum og samme formål som den udbetalte hjælp.

Stk. 3. I forhold til en eventuel forsørger, herunder samlevende ægtefælle, træffes der særskilt beslutning om, hvorvidt hjælpen vil være at betragte som tilbagebetalingspligtig for denne.

Stk. 4. Når der ydes hjælp med tilbagebetalingspligt efter stk. 2, nr. 1-3, skal pågældende gøres bekendt med tilbagebetalingspligten ved hjælpens påbegyndelse.

Stk. 5. Tilbagebetalingskravet efter stk. 1, nr. 2, sikres ved, at der tinglyses (tinglæses) meddelelse herom som hæftelse på den faste ejendom med oprykkende prioritet efter foranstående hæftelser eller ved tinglysning (tinglæsning) af skadeløsbrev.

§ 24. Hjælpen kan kræves tilbagebetalt i følgende tilfælde:

- 1) når en person har tilsidesat sin pligt efter § 23, ved svigagtig optræden har opnået hjælp, borttødslet den ham ydede hjælp eller i øvrigt groft har misbrugt hjælpen,
- 2) når en person ved uordentlig livsførelse, uforsvarlig økonomi, ved urimelig opgivelse af en stilling eller ved uden rimelig

grund at have undladt at påtage sig arbejde selv er skyld i, at der må ydes ham hjælp,

3) når en person unddrager sig sin forsørgelsespligt over for sin ægtefælle eller over for børn, når der på det tidspunkt, da en person søger hjælp efter § 9, foreligger forhold, der viser, at han i løbet af kortere tid vil være i stand til at tilbagebetale hjælpen, og det ved hjælpens ydelse betinges, at den skal tilbagebetales.

Stk. 2. I forhold til en eventuel forsørger, herunder samlevende ægtefælle, træffes der særskilt beslutning om, hvorvidt hjælpen vil være at betragte som tilbagebetalingspligtig for denne.

Stk. 3. Når der ydes hjælp med tilbagebetalingspligt efter stk. 1, nr. 2 og 3, skal vedkommende gøres bekendt med tilbagebetalingspligten ved hjælpens påbegyndelse.

Stk. 4. Tilbagebetalingskravet kan kun gøres gældende, når det skønnes, at vedkommende har evne til at udrede erstatningen uden selv at komme til at mangle, hvad der må anses for rimeligt til eget underhold eller til opfyldelse af en ham påhvilende forsørgelsespligt. Adgangen til at gøre kravet gældende i den understøttedes dødsbo er betinget af, at der efter vedkommende skifterets skøn ikke derved berøves personer, over for hvilke der påhvilede ham fuld forsørgelsespligt, det rimelige til underhold.

Stk. 5. Tilbagebetalingskravet kan gennemføres ved betaling pålagt ved særlig resolution, dog kun for hjælp ydet inden for de sidste 3 år, og den således fastsatte betaling kan ligeledes kun inddrives, for så vidt hjælpen er ydet inden for dette tidsrum. Betalingen kan først pålægges fra resolutionens dato, og dens størrelse kan til enhver tid ændres:

Stk. 6. Den i stk. 5 nævnte betaling kan inddrives ved udpantning efter reglerne i lov for Færøerne om rettens pleje og kan endvidere kræves tilbageholdt i den bidragspligtiges arbejds løn m.v. efter reglerne om inddrivelse af personlige skatter.

10. § 25 affattes således:

»§ 25. Tilbagebetalingskravet efter § 24 kan kun gøres gældende, når det skønnes, at vedkommende har evne til at udrede beløbet uden selv at komme til at mangle, hvad der må anses for rimeligt til eget underhold eller til opfyldelse af en ham påhvilende forsørgelsespligt. Adgangen til at gøre kravet gældende i den understøttedes dødsbo er betinget af, at der efter vedkommende skifterets skøn ikke derved berøves personer, over for

hvilke der påhvilede ham fuld forsørgelsespligt, det rimelige til underhold.

Stk. 2. Tilbagebetalingskravet kan gennemføres ved betaling pålagt ved særlig resolution, dog kun for hjælp ydet inden for de sidste 5 år, og den således fastsatte betaling kan ligeledes kun inddrives, for så vidt hjælpen er ydet inden for dette tidsrum. Betalingen kan først pålægges fra resolutionens dato, og dens størrelse kan til enhver tid ændres.

Stk. 3. Den i stk. 2 nævnte betaling kan inddrives ved udpantning efter reglerne i lov for Færøerne om rettens pleje og kan endvidere kræves tilbageholdt i den bidragspligtiges arbejdsløn m.v. efter reglerne om inddrivelse af personlige skatter«.

§ 25. Når en person ikke i det sidste halve år har modtaget hjælp med tilbagebetalingspligt og der ikke for ham forskudsvis er udlagt bidrag, kan tidligere ydet hjælp eftergives ham, såfremt det skønnes, at han nu vil kunne klare sig selv og opfylde sine forsørgerpligter uden hjælp fra det offentlige, men at han ikke har evne til at tilbagebetale hjælpen uden at komme til at mangle det fornødne til eget underhold eller til opfyldelse af sine forsørgerpligter.

Stk. 2. Har en person ikke i de sidst forløbne 3 år modtaget hjælp med tilbagebetalingspligt og der ikke forskudsvis er udlagt bidrag vedrørende denne periode, eftergives tidligere ydet hjælp på begæring, hvis de øvrige betingelser efter stk. 1 er opfyldt.

11. § 26 affattes således:

»§ 26. Når en person ikke i det sidste halve år har modtaget hjælp med tilbagebetalingspligt, og der ikke for ham forskudsvis er udlagt bidrag, kan tidligere ydet hjælp eftergives ham, såfremt det skønnes, at han nu vil kunne klare sig selv og opfylde sine forsørgerpligter uden hjælp fra det offentlige, men at han ikke har evne til at tilbagebetale hjælpen uden at komme til at mangle det fornødne til eget underhold eller til opfyldelse af sine forsørgerpligter.

Stk. 2. Har en person ikke i de sidst forløbne 5 år modtaget hjælp med tilbagebetalingspligt, og der ikke forskudsvis er udlagt bidrag vedrørende denne periode, eftergives tidligere ydet hjælp på begæring, hvis de øvrige betingelser efter stk. 1 er opfyldt«.

§ 26. Tillægges der i henhold til den so-

ciallovgivning nogen en ydelse for et tidsrum, for hvilket han har modtaget hjælp efter denne lov, kan sådan hjælp fordres erstattet i den tillagte ydelse.

12. § 32, stk. 1, affattes således:

»§ 32. Landsstyret kan godkende institutioner, på hvilke der kan optages personer, der søger hjælp i henhold til denne lov eller er berettiget til ydelser i henhold til anden sociallovgivning for Færøerne, samt fastsætte bestemmelser om sådanne institutioners drift m.v.«.

§ 32. Socialministeren kan efter forhandling med landsstyret godkende institutioner, på hvilke der kan optages personer, der søger hjælp i henhold til denne lov eller er berettiget til ydelser i henhold til anden sociallovgivning for Færøerne, og fastsætte bestemmelser om sådanne institutioners drift m.v.

13. I § 32, stk. 2, § 34, stk. 1, og § 40, nr. 3, ændres »§ 14« til: »§ 16«.

§ 32 — — —

Stk. 2. Socialministeren kan efter forhandling med landsstyret oprette institutioner på Færøerne til varetagelse af de opgaver, der nævnes i § 14, stk. 1.

§ 34. Den i § 3 og § 14, stk. 2, nævnte betaling fastsættes ved særlig resolution, hvoraf der sendes en genpart til skyldneren.

§ 40 — — —

3) Udgifterne i henhold til § 14 afholdes af statskassen.

14. I § 32 A, stk. 2, ændres »invalid- og folkepensionister« til: »personer«.

§ 32 A — — —

Stk. 2. En hjemmehjælperes opgave består i for en kortere periode i forbindelse med fødsel, sygdom eller rekonvalescens at varetage en husmoders normale arbejdsopgaver i hjemmet eller at yde bistand til invalidepensionister og folkepensionister, der har behov for mere varig hjælp. Hjemmehjælperen kan udsendes til lejlighedsvis afløsning af personer, der i hjemmet passer et barn eller en voksen med en fysisk eller psykisk lidelse.

15. § 33 affattes således:

»§ 33. For kommuner med mindre end 2.000 indbyggere træffes afgørelser efter denne lov af landsstyrets socialforvaltning.

Stk. 2. For kommuner med mindst 2.000 indbyggere træffes afgørelser om ydelse af hjælp efter § 13, stk. 1 og 2, af vedkommende kommunalbestyrelse eller af et af denne nedsat socialt udvalg, medens andre afgørelser træffes af landsstyrets socialforvaltning.

Stk. 3. Landsstyret kan efter indhentet udtalelse fra vedkommende kommunalbestyrelse for bestemte kommuner og bestemte arter af ydelser fastsætte afvigelser fra reglerne i stk. 1 og stk. 2.

Stk. 4. Afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen eller det sociale udvalg kan indbringes for landsstyrets socialforvaltning, og afgørelser truffet af landsstyrets socialforvaltning kan indbringes for landsstyret. Klagen skal indgives inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. Vedkommende ankeinstans kan se bort fra overskridelse af klagefristen, når der er særlig grund hertil«.

§ 33. Betaling i henhold til § 3 og § 14, stk. 2, fastsættes af landsstyrets socialforvaltning.

Stk. 2. Afgørelse af spørgsmål om ydelse eller tilbagebetaling af pension til enker m.fl., hjælp i henhold til § 14 A, § 15 og hjælp til udvandring træffes af landsstyrets socialforvaltning.

Stk. 3. Afgørelse af spørgsmål om ydelse eller tilbagebetaling af anden hjælp i henhold til denne lov træffes af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor pågældende opholder sig, eller af et af kommunalbestyrelsen nedsat socialt udvalg. For kommuner med under 2.000 indbyggere træffes afgørelsen af landsstyrets socialforvaltning.

Stk. 4. Afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen eller det sociale udvalg kan indbringes for landsstyrets socialforvaltning, og afgørelser truffet af landsstyrets socialforvaltning kan indbringes for landsstyret. Klagen skal indgives inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. Vedkommende ankeinstans kan se bort fra overskridelse af klagefristen, når der er særlig grund hertil.

Stk. 5. Rigsombudsmanden kan efter forhandling med landsstyret træffe bestemmelse om hjemsendelse til den øvrige del af riget af en person, der falder det offentlige til byrde,

og som ikke har haft 5 års ophold på Færøerne.

Stk. 6. Spørgsmålet om, hvorvidt en fremmed statsborger skal hjemsende, jfr. § 1, stk. 4, afgøres af rigsombudsmanden efter forhandling med landsstyret.

Stk. 7. Afgørelser i henhold til stk. 5 og 6 kan indbringes for socialministeren inden en uge efter, at meddelelse om afgørelsen er modtaget. Klagen indgives til rigsombudsmanden.

16. Efter § 33 indsættes:

»§ 33 A. Rigsombudsmanden kan efter forhandling med landsstyret træffe bestemmelse om hjemsendelse til den øvrige del af riget af en person, der falder det offentlige til byrde, og som ikke har haft 5 års ophold på Færøerne.

Stk. 2. Spørgsmålet om hvorvidt en fremmed statsborger skal hjemsendes, jfr. § 1, stk. 4, afgøres af rigsombudsmanden efter forhandling med landsstyret.

Stk. 3. Afgørelser i henhold til stk. 1 og 2 kan indbringes for socialministeren inden en uge efter, at meddelelse om afgørelsen er modtaget. Klagen indgives til rigsombudsmanden«.

17. I § 40, nr. 2, ændres »§§ 9, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 22 og 33, stk. 5« til: »§§ 9, 13, 15, 18, 19, 20, 21 og 33 A«.

§ 40 — — —

2) Udgifterne i henhold til §§ 9, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 22 og 33, stk. 5, afholdes med $\frac{1}{4}$ af statskassen, medens $\frac{3}{4}$ afholdes efter regler fastsat af hjemmestyret.

18. § 40, nr. 4, ophæves og nr. 5–7 bliver herefter nr. 4–6.

§ 40 — — —

4) Udgifterne i henhold til § 21 afholdes med $\frac{3}{5}$ af statskassen, medens $\frac{2}{5}$ afholdes efter regler fastsat af hjemmestyret.

5) Udgifterne i henhold til § 14 A, § 15, § 27 og § 32 A afholdes med halvdelen af statskassen og halvdelen efter regler fastsat af hjemmestyret.

6) Udgifterne ved hjemsendelse af en fremmed statsborger, jfr. § 1, stk. 4, afholdes med halvdelen af statskassen og halvdelen efter regler fastsat af hjemmestyret.

7) Udgiften til driften af de i henhold til § 32 godkendte institutioner afholdes efter regler, der fastsættes af socialministeren efter forhandling med landsstyret.

19. I § 40, nr. 5, der bliver nr. 4, ændres »§

14 A« til: »§ 17«, og »§ 15« udgår.

§ 40 — — —

5) Udgifterne i henhold til § 14 A, § 15, § 27 og § 32 A afholdes med halvdelen af statskassen og halvdelen efter regler fastsat af hjemmestyret.